

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/59/2017
Identifikačné číslo spisu: 6916200497
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6916200497.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa Bratislava, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 454, proti žalovanému: Dušan Trnavský, trvale bytom v Kraskove č. 63, 980 26 Lukovišťa, IČO: 32 974 175, zastúpenému advokátom JUDr. Pavlom Halajom so sídlom Nám. Slobody 2, 050 01 Revúca, o zaplatenie 6.766,85 Eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23. marca 2017, č. k. 43Cob/12/2017-159, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 26.09.2016, č. k. 3Cb/1/2016-132, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.766,85 Eur titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla výplatou nemocenských dávok poškodenému R. J., ktorý utrpel dňa 22.01.2010 pracovný úraz, zavinený protiprávnym konaním žalovaného.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že ku vzniku pracovného úrazu poškodeného R. J., ako zamestnanca žalovaného, došlo v príčinnej súvislosti s porušením povinností žalovaného, ktorý nezabezpečil, aby pracovný prostriedok - zvislá spodná fréza jednovretenová, bol vybavený krytom, ktorý zabráni prístupu do zóny nebezpečenstva. Toto porušenie zo strany zamestnávateľa bolo ako príčina vzniku pracovného úrazu zistené Inšpektorátom práce Banská Bystrica, čo vyplýva z protokolu Inšpektorátu práce č. IBD-04-11-2.2/P-J2-10 zo dňa 26.02.2010, keď zamestnávateľ porušil predpisy o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov (§ 4 ods. 1, 2 nariadenia vlády č. 392/2006 Z. z. v časti bodu 2.8 písm. b/ prílohy č. 1 tohto nariadenia). Zo strany poškodeného nedostatky príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu zistené neboli. Poškodený R. J. bol následkom pracovného úrazu práceneschopný od 22.01.2010 do 30.04.2011 a

následne bol dňa 25.01.2011 uznaný invalidným.

3. Za obdobie od 20.01.2013 do 19.01.2015, vyplatil žalobca poškodenému invalidný dôchodok spolu v sume 6.766,58 Eur. Následne žalobca vyzval žalovaného na náhradu vyplatených dôchodkových dávok výzvou č. 4/2014 zo dňa 23.01.2014 v sume 3.356,86 Eur a výzvou č. 4/2015 zo dňa 26.01.2015 na sumu 3.409,72 Eur. Žalobca v žalobe poukázal na výsledky súdnych konaní vedených pod sp. zn. 13C/10/2012 a 6C/53/2014, v rámci ktorých boli žalobcovi priznané nároky na náhradu škody voči žalovanému z dôvodu výplaty nemocenských dávok a dôchodkových dávok poškodenému, avšak žalovaný s úhradou uplatnenej pohľadávky nesúhlasil.

4. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd za preukázané, že s poukazom na § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoSP“), je možné uplatnený nárok považovať za dôvodný, ak žalovaný je osobou, ktorá sa dopustila zavineného protiprávneho konania, ktoré je v príčinnej súvislosti s dôvodom vyplatenia dávok sociálneho poistenia, čo už skonštatoval v prv prebiehajúcich súdnych konaniach nielen okresný súd, ale aj súd odvolací, keď právny vzťah vyplývajúci zo zákona o sociálnom poistení posudzoval, pričom sa jednalo o rovnaký predmet konania, keďže si žalobca postupne v samostatných súdnych konaniach uplatňuje nároky na náhradu dávok vyplácaných poškodenému za jednotlivé obdobia a keď sa nárok žalobcu v každom súdnom spore zakladá na tej istej škodnej udalosti, a to pracovnom úraze, ku ktorému došlo dňa 22.01.2010.

5. Okresný súd v prejednávanej veci poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13C/10/2012, v ktorom už okresný súd prihliadol na obranu žalovaného, ktorý spochybňoval svoje zavinenie a stanovil jeho výlučnú zodpovednosť na vzniku pracovného úrazu, ku ktorému poškodený svojím konaním neprispel, a to ani čiastočne. Za predchádzajúce obdobie, počas ktorého žalobca vyplácal poškodenému dôchodkové dávky, a to od 21.01.2011 do 20.01.2012 v sume 3.192,31 Eur a od 21.01.2012 do 19.01.2013 v sume 3.277,83 Eur, bol žalobcovi právoplatne priznaný nárok platobným rozkazom okresného súdu zo dňa 01.07.2014, č. k. 6C/53/2014-40, ktorý je z hľadiska posúdenia hmotnoprávneho vzťahu pre účastníkov konania, rovnako ako aj pre súd podľa § 159 ods. 2 O. s. p., záväzný aj pre prejednávajúcu vec. K otázke záväznosti právoplatných súdnych rozhodnutí, odkázal okresný súd na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.04.2010, sp. zn. 1Cdo/133/2009, preto okresný súd opakovane neposudzoval otázku zodpovednosti žalovaného na vzniku pracovného úrazu, keďže by takýmto posúdením došlo k neprípustnému narušeniu právnej istoty tým, že ten istý hmotnoprávny vzťah by mohol byť v rôznych súdnych rozhodnutiach posúdený rozdielne.

6. Okresný súd, preto vychádzajúc z ním vykonaného dokazovania, ako aj z výsledkov súdnych konaní vedených na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13C/10/2012 a 6C/53/2014, dospel k záveru, že žalovanému možno pripísať zavinené protiprávne konanie, v dôsledku ktorého zodpovedá za škodu vzniknutú vyplácaním dávok sociálneho poistenia poškodenému zamestnancovi, pričom protiprávne konanie spočíva v tom, že ako zamestnávateľ nezabezpečil, aby jednovretenová zvislá spodná fréza pri prevádzke, pri ktorej došlo k pracovnému úraze bola vybavená krytom alebo iným ochranným zariadením, ktoré by zabránilo prístupu do zóny nebezpečenstva, ako aj v tom, že žalovaný nemal vnútorným predpisom určené bezpečné pracovné postupy pre jednotlivé operácie vykonávané zamestnancami na predmetnej fréze. Takýmto konaním došlo k porušeniu § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v nadväznosti na § 4 ods. 1 a 2 a bod č. 2.8 prílohy č. 1 Nariadenia vlády SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov. Zároveň okresný súd poukázal aj na tú skutočnosť, že samotný žalovaný reagoval na predžalobné výzvy na plnenie listami zo dňa 10.02.2014 a 02.02.2015 tak, že uspokojenie žalovaného nároku robil závislým od výsledku konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 13C/10/2012, ktoré v tom čase nebolo právoplatne skončené.

7. K tvrdeniu žalovaného, že žalobcovi neprislúcha náhrada za vyplatené sumy úrazovej renty, a to ani v

případe, ak sa úrazová renta v skutočnosti nevypláca z dôvodu, že výška priznaného invalidného dôchodku prevyšuje jej výšku, okresný súd uviedol, že priznanie alebo nepriznanie invalidného dôchodku je udalosťou, na ktorú žalovaný nemá žiaden vplyv. Za relevantné ustanovenie v takomto prípade, považoval okresný súd ust. § 89 ods. 2 ZoSP, podľa ktorého ak sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty o sumu dôchodku. Zákonodarca tak považuje za primárny spôsob zabezpečenia žiadateľa - poistenca invalidný dôchodok a úrazová renta sa vypláca len vtedy, ak prevyšuje výšku invalidného dôchodku. Nadstavbový charakter je zrejmý aj z toho, že znížená výška úrazovej renty sa vypláca aj pri následnom zániku nároku na invalidný dôchodok. Zamestnávateľ, ktorý ako jediný odvádza poistné na úrazové poistenie vo výške 0,8 % z vymeriavacieho základu mesačne je takto poistený pre prípad vzniku nároku na vyplatenie úrazovej renty, nie však až v takom rozsahu, v ktorom sa poškodenému prizná invalidný dôchodok .

8. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 23.03.2017, č. k. 43Cob/12/2017-159, rozsudok prvoinštančného súdu, ako vecne správny potvrdil. Súčasne priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému.

9. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že tvrdenie žalovaného ohľadom jeho zodpovednosť za poškodenie zdravia poškodeného v dôsledku úrazu dňa 22.01.2010, ktoré neexistuje, pretože sa nedopustil protiprávneho konania, ktoré by malo za následok vyplatenie dávok žalobcom a že jeho protiprávne konanie v súdnom konaní nebolo preukázané, nezodpovedá zistenému skutkovému stavu.

10. Krajský súd zdôraznil, že protiprávne konanie žalovaného spočíva v tom, že ako zamestnávateľ nezabezpečil, aby jednovretenová zvislá spodná fréza pri prevádzke, pri ktorej došlo k pracovnému úrazu p. J. bola vybavená krytom alebo iným ochranným zariadením, ktoré by zabránilo prístupu do zóny nebezpečenstva, ale aj v tom, že žalovaný nemal vnútorným predpisom určené bezpečné pracovné postupy pre jednotlivé operácie vykonávané zamestnancami na predmetnej fréze. Takýmto konaním došlo k porušeniu § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v nadväznosti na § 4 ods. 1 a 2 a bod č. 2.8 prílohy č. 1 Nariadenia vlády SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, čo deklaroval Inšpektorát práce pri zisťovaní rozhodujúcich skutočností, ktoré mali vplyv na vznik pracovného úrazu. Odvolací súd zdôraznil, že zavinenie, ale ani spoluzavinenie poškodeného p. J. na vzniku pracovného úrazu a následne na vzniku škody u žalobcu v konaní zistené nebolo, preto na takéto tvrdenia žalovaného v ním podanom odvolaní nebolo možné prihliadnuť.

11. Na žalobcom uplatnenú sumu titulom škody a ani na jej výšku, podľa odvolacieho súdu nemôže mať vplyv tvrdenie žalovaného o tom, že táto by mala byť znížená minimálne vo výške predstavujúcej sumu valorizovanej úrazovej renty, na ktorej vyplatenie by poškodený mal za posudzované obdobie od 20.01.2013 do 19.01.2015 nárok, pokiaľ by nepoberal invalidný dôchodok. Krajský súd v Banskej Bystrici k tomuto dodal, že podmienky nároku na invalidný dôchodok a podmienky nároku na úrazovú rentu boli predmetom samostatných správnych konaní, v ktorých žalobca konal o oboch uplatnených nárokoch poškodeného na základe jeho písomnej žiadosti, ktorou si uplatnil nárok na dávku a nárok na výplatu dávky podľa § 184 ods. 1 ZoSP. Sociálna poisťovňa postupuje v takomto prípade podľa § 184 ods. 7 cit. zákona bez toho, že by mala možnosť ovplyvniť žiadosti poistenca. Z dokazovania vykonaného okresným súdom, podľa odvolacieho súdu jednoznačne vyplynulo, že poškodenému síce vznikli nároky na dve dávky od žalobcu, avšak nárok na výplatu úrazovej renty, pretože sa jedná o nadstavbovú dávku k invalidnému dôchodku, ktorá sa vypláca len vtedy, ak v súlade s § 89 ods.1 a 2 ZoSP, presahuje nulovú hodnotu, čo v prejednávanej veci splnené nebolo, mu vyplácaný nemohol byť.

12. Názory žalovaného, že poškodený p. J. splňal všetky predpoklady pre priznanie a výplatu úrazovej renty a jediným dôvodom pre jej nevyplácanie je, že výška tejto dávky nedosahuje sumu priznaného invalidného dôchodku, ako aj to, že pokiaľ by poškodený nepožiadaval a nebol by mu priznaný invalidný dôchodok, poberal by úrazovú rentu, ktorá pokiaľ by prevyšovala sumu priznaného a vyplácaného invalidného dôchodku, bola by mu vzhľadom na znenie § 109 ods. 2 ZoSP, vyplácaná len v časti

prevyšujúcej invalidný dôchodok, sú podľa odvolacieho súdu čisto hypotetické, pretože reálne poškodený poberá len invalidný dôchodok, na čom žalovaný nemôže nič zmeniť, pretože to nie je v jeho právomoci a ani v právomoci súdu.

13. V súdnom konaní, bola podľa odvolacieho súdu preukázaná len zodpovednosť žalovaného za pracovný úraz jeho bývalého zamestnanca, preto Sociálnej poisťovni vznikol voči nemu ako zamestnávateľovi podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom v čase vzniku pracovného úrazu, nárok na zaplatenie sumy 6.766,58 Eur, o ktorú sa jeho majetok zmenšil, a to bez ohľadu na to, že žalovaný je zákonne poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, pokiaľ poškodený úrazovú rentu nepoberá. Takýto postup žalobcu, ktorý je v súlade so zákonom, nemôže podľa krajského súdu naplniť skutkovú podstatu konania, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na § 3 Občianskeho zákonníka, preto na toto tvrdenie žalovaného odvolací súd neprihliadol.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktoré dovolanie odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ C. s. p. Podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, ako aj od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Žalovaný poukázal na doterajší priebeh konania a uviedol, že súd prvej inštancie aj odvolací súd pochybili, keď pre rozhodnutie považovali za záväzné právoplatné rozhodnutie v spore vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13Cb/10/2012, v ktorom je konštatovaná zodpovednosť žalovaného za ujmu na zdraví spôsobenú poškodenému. V tomto, časovo skoršom konaní, žalovaný nemal právne zastúpenie a nedisponoval v ňom dobrozdaním inšpektora zo dňa 27.04.2016, z ktorého vyplýva, že fréza, na ktorej došlo k poraneniu poškodeného, spĺňa všetky požiadavky vyžadované právnymi predpismi na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V časovo predchádzajúcom konaní, nebolo podľa dovolateľa vykonané dokazovanie výsluchmi ostatných zamestnancov žalovaného. Dovolateľ má preto za to, že týmto postupom sa konajúce súdy odchýlili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorý vo svojej rozhodovacej praxi neznemožňuje súdom odchýliť sa od svojich predchádzajúcich rozhodnutí v obdobnej veci a nepovyšuje ani svoje rozhodnutia nad princíp zákonnosti.

16. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, podľa dovolateľa nebola doposiaľ riešená otázka, či Sociálna poisťovňa môže mať nárok na výplatu (celej) vyplatenej dávky invalidného dôchodku voči zamestnávateľovi, ktorý je poistený pre prípad zodpovednosti za pracovný úraz a toto poistenie i riadne a včas uhrádzal. Podľa právneho názoru žalovaného, vzhľadom k tejto skutočnosti, žalobca mohol mať nárok nanajvyš na vyplatenie rozdielu, o ktorý by vyplatenej invalidného dôchodku prevyšovali dávky úrazovej renty, na ktorú má poškodený nárok a ktorá mu bola priznaná a vyplácaná, nebyť toho, že mu je vyplácaný invalidný dôchodok vo vyššej sume.

17. V ostatnej časti dovolania, žalovaný rozoberá účinky právoplatnosti rozhodnutia, kedy dospel k záveru, že pre súdy je záväzný iba výrok rozhodnutia, ktorým je viazaný, na rozdiel od jeho odôvodnenia.

18. Na základe uvedeného, dovolateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

19. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že prípustnosť dovolania, sa podľa jeho názoru vzťahuje vždy na konkrétne napádané rozhodnutie a v ňom posudzovaný skutkový a právny stav. Preto dôvody prípustnosti dovolania uvádzané dovolateľom, musia vychádzať z kontextu prejednávanej veci. Dovolateľ nemôže prípustnosť dovolania opierať o tvrdenie, že sa jedná o nesprávne vyriešenie právnej otázky, ak takáto otázka predmetom konania vôbec nebola. Malo ísť o otázku, určenia rozsahu náhrady škody podľa § 238 ZoSP, v závislosti od plnenia povinnosti zamestnávateľa odvádzať

poistné na sociálne poistenie riadne a včas. Táto právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, ale toto konanie nezakladá dôvod na jej riešenie. Žalobca dodal, že žalovaný doposiaľ nepreukázal zbavenie sa zodpovednosti za vznik pracovného úrazu svojho zamestnanca celkom alebo sčasti. Nie je to ani dôvod hodný osobitého zreteľa podľa § 450 Občianskeho zákonníka na primerané zníženie náhrady škody. Platenie poistného na sociálne poistenie je zákonná povinnosť, ktorej nesplnenie spája právny poriadok so sankciami a je právne vynútiteľné, či už podľa ZoSP alebo Exekučného poriadku.

20. Postup súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, považuje žalobca za správny, bez vytýkaných procesných väd konania, rovnako ako za správne považuje aj skutkové zistenia a vyriešenie právnej otázky, ku ktorým dospeli na základe predložených dôkazov. Žalobca preto žiada dovolací súd, aby dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f/ C. s. p., odmietol.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

22. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

23. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol Civilný sporový poriadok v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

24. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

25. Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti.

26. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

27. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho

súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

28. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C. s. p.; neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil; neoznačí rozhodnutia dovolacieho súdu rozhodované rozdielne; nevymedzí právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne, prípadne tú-ktorú právnu otázku v rozhodovacej praxi odvolací súd ešte neriešil; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať či dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

29. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b) vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Napokon v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom je riešenie právnej otázky dovolacím súdom rozdielne, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

30. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.).

31. V uznesení z 8. júna 2017, č. k. 3Cdo/52/2017, zároveň dovolací súd skonštatoval, že v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci, je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu z 26. septembra 2017, č. k. 1Cdo/206/2016, bod 16).

32. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

33. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

34. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t. j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ odvolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia vec vyriešil. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števcík, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., 2016, str. 1382).

35. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritorne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

36. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení dovolací súd rozhoduje rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, konkretizovaním, v čom vidí dovolateľ rozdielnosť rozhodovania a posudzovania právnej otázky dovolacím súdom.

37. Dovolací súd konštatuje, že žalovaný v podanom dovolaní dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., žiadnym spôsobom neodôvodnil, preto na tento dovolací dôvod vôbec prihliadnúť nemohol. V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., žalovaný uviedol právnu otázku, či Sociálna poisťovňa môže mať nárok na výplatu (celej) vyplatenej dávky invalidného dôchodku voči zamestnávateľovi, ktorý je poistený pre prípad zodpovednosti za pracovný úraz a toto poistenie i riadne a včas uhradil. Dovolací súd uzatvára, že ide o právnu otázku, ktorú v takomto rozsahu súdy nižšej inštancie neriešili, preto táto právna otázka nie je a ani nemôže byť rozhodujúca (kľúčová), pre rozhodnutie vo veci samej. Súd prvej inštancie neskúmal vo vzťahu k zodpovednosti a rozsahu náhrady škody, či žalovaný ako zamestnávateľ platil poistné a sociálne poistenie (konkrétne invalidné poistenie a úrazové poistenie), riadne a včas podľa príslušných ustanovení ZoSP. Takto dovolateľom uvádzaný dôvod dovolania, možno charakterizovať ako nový prostriedok obrany, pretože dovolateľ sa skúmania

tejto otázke pred súdom prvej inštancie nedomáhal, čo je v dovolacom konaní neprípustné (§ 435 C. s. p.). Napokon k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., dovolací súd dodáva, že žalovaný k nemu neuvádza žiadne rozhodnutia, v ktorých by mala byť rozdielnosť rozhodovania a posudzovania právnej otázky dovolacím súdom. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p., odmietol, nakoľko dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu, rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

39. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 5:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.